

ARKTISK FORÅR I NORDNORGE

Noter om pattedyr, fugle og sommerfugle fra en rundtur i perioden 20.-30. maj 2006

Uffe Gjøl Sørensen
©København, Maj 2006

Indledning

Da vores tidligere besøg i Nordnorge har været omkring midsommer var dette besøg henlagt til slutningen af maj for at opleve det arktiske forår. Dette lykkedes til fulde og var en fantastisk oplevelse. F.eks.

- At lande i et gråt og køligt Alta med birketræer, der knap tænkte på at springe ud, og otte dage senere komme tilbage til en nu smilende og frisk grøn by.
- At se mindst 9 Dværggæs på stjerneokaliteten Valdakmyra, der er den vigtigste rastelokalitet for den lille skrøbelige dværggåsbestand på måske kun 40 individer, der endnu er tilbage i Nordnorge. De fleste var udparrede og fouragerede intensivt på strandene - klar til at rykke i fjeldet.
- At se mindst 8000 Islandske Ryler i deres kobberfarvede sommerdragter fouragere på mudderfladerne ud for Valdakmyra - på deres sidste stop inden trækket til Nordgrønland.
- At komme til Varanger-fjorden uden at se en eneste havterne, som man ellers ser overalt om sommeren. På anden dagen dukker den første enlige fugl op og allerede dagen efter kom de i småflokke – kæmpende sig forbi Europas ende i Hammingsberg i strid modvind mod ynglepladser endnu længere østpå – som om de ikke allerede havde fløjet langt nok siden vinter-charteren omkring Antarktis.
- At se Blåhalsene ved ankomsten være sky og rastløse, som på trækket derhjemme og på samme vis gemt væk i grøfter og trætte krat, for straks efter at indtage territorierne og bryde ud i aggressiv sang og sangflugt i og omkring de endnu ikke udsprungne birketræer.
- At finde én Løvsanger i den første uge, men så ankommer de massivt og den vemodige sangstrofe lyder fra alle verdenshjørner.
- At se de indre fjelde stadig være snedækket, men med en kraftig afsmeltning i gang - og omkring de bare pletter er straks laplandsværinger i sangflugt og de første hjejler har indfundet sig.

Fælles for alle indtrykkene er, at tiden er knap: Det drejer sig om at komme i gang. Varanger er kendt for en række særlige arktiske fugle og de tungeste kom fint på plads på denne tur, f.eks. Hvidnæbbet Lom (5-7, den ultimative lom), Stellersand (ca. 275), Kongeadderfugl (kun 2). Jagtfalk blev ikke set med sikkerhed. Havørnene har i den grad genindtaget de store landskaber i Nordnorge, som de hører hjemme i. Af overraskelser var en trækkende biæder ved Vadsø ikke lige, hvad vi havde regnet med at se på en tur til den rigtige side af polarcirklen. En måge i Alta viste karakterer af Sibirisk Måge, der yngler nærmest i arktisk Rusland. Enkelte flokke af Tundrasædgæs var mere forventeligt. Lokale sjældenhederne var f.eks. observationer af Atlingand og Bynkefugl.

Vi havde meget vind fra øst i dagene på Varanger. Det begrænsede aktiviteterne noget og umuliggjorde f.eks. det planlagte besøg på Hornøya fuglefjeldet ud for Vardø. Temperaturen var som regel 5-10°C men den var på dagen med køreturen til Hammingsberg nede omkring 2°C – og i stærk blæst. Men vi undgik snevejr og havde næsten ingen regn heller. Så ingen grund til klage. Når solen skinnede, var der dejligt på læ-steder. Midnatssolen var startet ugen inden vi kom, men der var overskyet de fleste aftener. Tættest på at se den var vi i Tanu Bru, hvor der var skyfrit – men der faldt vi i søvn.

Vegetationen var først ved at komme i gang – for den botanisk interesserede er det nok en god idé ikke at tage af sted så tidligt på året. Der stod Følfod i vejrabatten og Rosenrod var vel frem på Ekkerøy. Men ellers kun enkelte fund af planter i blomst: Rank Kodriver på Mortensnes, enkelte Tue Limurt og Kryblyng. Dertil i hvert fald fire arter af Ulvefod: Otteradet, Femradet, Flad og Bjerg. I Tromsø var der Fladkravet Kodriver overalt og gule Fjeldvioler et sted.

Anerkendelsen af både samerne og det finsktalende mindretal sætter i dag sit markante præg i dagligdagen f.eks. når der står tre navne på byskiltet. 2. verdenskrig var barsk for Nordnorge og det formidles flere steder. En række kultursteder bidrager til at gøre Nordnorge til en helt særlig oplevelse. Alta-helleristninger er fuldt berettiget anerkendt som en Verdens Kulturarv. Tilsvarende kvalitetsoplevelse er Mortensnes-området mellem Varangerbotn og Vadsø, hvor man går gennem 10.000 års historie fra ældre stenalder til nutid - en gigantoplevelse. Dertil de gode museer: det kystsamiske museum i Varangerbotn, det indlandssamiske museum i Karasjok, Kven Museet i Vadsø samt Vardø Fæstningen og Museum. Der er nok at tage sig til, selvom vejret kan drille.

Lene Smith og Uffe Gjøøl Sørensen

Kort

Aktiviteter

- 20/5 Planmæssig flyvning til Alta via Oslo. Afgangstiderne var København-Oslo (09:45-10:50) og Oslo-Alta (12:20-14:15). Sad fjernt fra vinduer til Oslo og videre til Alta var der overskyet det meste af vejen. Til sidst dog smukke snedækkede flader og nedfrosne søer i fjeldet, der varslede hvad der var i vente. Landede i et køligt, gråt men snefrit Alta – træerne havde højest et strøg af grønt og så ikke ud til at tænke på forår endnu. Fik bagagen og den bestilte bil uden problemer. Kørte straks til Alta-museet for at få aktuel guide til helleristninger, så besøget der ved afslutningen af turen kunne forberedes bedst muligt. Derefter kørsel over snedækkede fjelde til Stabbursnes kl. 15.30-18.00. Fandt nemt Stabburdalen Feriesenter, hvor en hytte var booket. Kort aftenetur til Valdakmyra 20.45-21.10 med stop ved P-plads, hvor der er udsigt ret ud over herlighederne inkl. de første dværggæs og mindst 8000 islandske ryler.
- 21/5 Morgen tur til skrænten med udsigt over Valdakmyra – gåtur hen af skrænten, hvor vi kom på fint hold af Dværggæssene. Forsøgte at besøge informationscentret for Stabbursdalen Nasjonalpark, men det er endnu kun åbnet nogle eftermiddagstimer på tre af ugens dage – vistnok mandag, tirsdag og torsdag. Om eftermiddagen en fin gåtur i Stabbursdalen Nasjonalpark. Gik ud til Stabbursfossen med start i gammel fyrreskov, et parti gammel birkeskov, noget blandskov med gamle fyrre hist og her, og åbne strækninger – hede og rene skærveflader – landskabet et gigantisk show-case af morænelandskaber med nederoderinger af tidligere og nuværende vandløb. Stabbursfossen var et dybt brummende vandfald, hvor solen brød igennem og det blev ganske lunt og dejligt. Tilbage til P-pladsen gik vi også den kortere rute gennem især ung fyrreskov til en overnatningshytte ved elven. På hjemvejen kørte vi lidt syd ud langs kysten og en mulig Vandrefalk fik os til at stoppe – her var der tilfældigt en norsk ornitolog, der kunne fortælle om et nyt skjul på skrænten over Valdakmyra. Det checkede vi straks – endnu ikke skiltet men det ligger fint med perfekt udsigt til de centrale strandenge - vi var nok under 100 m fra det i morges! Kørte videre ud ad en grusvej der løber indenfor skrænten i nordlige retning. Fandt her udsigt til skær med tætte højvandsraste-flokke af Islandske Ryler og havørne ad libitum – 25+.
- 22/5 Vågnede tidligt og tog til skjulet 05.45-06.25. Kørte derefter ud til fyrreskoven 06.35-07.30. Afgang fra hytten 09.30. Indkøb i Lakselv og via flot vej til Tana Bru. En tur der bød på gentagne kørsler op over fjeldet og ned til bunden af en række fjorde. Stop ved Roddenes – kystaflejringer siden istiden i snehvide strandsten. Den flotteste tur var op over fjeldet ved Gurrojokskaidde, hvor smeltevandet fossede afsted i en snæver rende i sneen og et sted vældede op som var det en hval der brød snefladerne. I en mosaik af bare pletter var hjejler og syngende lapværlinger var ved at indfinde sig på de bedste territorier. Et par dalryper skældte behørigt ud, da de blev lettet, og mange rensdyr var med til at fuldende et meget fint indblik i

- fjeldets spæde vår – deres spor gik som rette linier over snefanerne fra den ene snefri plet til den næste. Nedkørslen til Tana var til gengæld lidt kedelig og vi fortsatte straks ud til starten af Varanger-fjorden ved Varangerbotn. Blæst fra øst – men gik traditionen tro ud ved Nesseby – ingen svømmesnepper i dammen men 110 stellersænder i fjæren: Velkommen til lavarktis. Provianterede i Vadsø og ringede til husudlejer. 20 min senere mødtes vi ved huset i Ekkerøy. Aftengåtur omkring byen i den kølige østenvind med kig til ridefjeldet på den store klippevæg mod havet og gensyn med det lille fjeld ved byen.
- 23/5 Gåtur fra huset langs Ridekolonien til østspidsen. Her havobs 10.15-11.15. Langs den lave kyst ca. halvvejs tilbage, derefter ind på midtøen og via småkrat & en lang grøft retur gennem mosen. Frokost c. 13.00. Herefter til Vadsø og på det lokale museum 14-15.10. Derefter ud på Vadsøya og gåtur til Nobile masten og dammen med årets første odinshøns 16.00-17.15. Ekstremt: en biæder fløj forbi. Så indkøb og på bibliotek 17.30-18.00 med fri internet-adgang. Retur til Ekkerøy. Ringede til lokal ornitolog om biæderen, og da han viste sig at bo blot 5 min's kørsel borte i Krampenes kørte jeg på et besøg. Hygsonat – med fuglesnak derudaf – Varanger især ogAfrika! Med bestemmelse af en glansstær fra Namibia.
- 24/5 I bil til Hamningsberg. Afgang ca. 09.00. Næsten kun obs fra bilen i den fortsatte blæst. Frokost i bilen i Hamningsberg med konstant obs over havet med pauvert udbytte, retur til Vardø og besøg på både museum og fæstningen. Kørsel ud til øens nordspids men uden held til at finde andet end én Kongeadderfugl. Retur til Ekkerøy med enkelte vejstop – ankomst c. 17:30. Aftentur på Ekkerøy (21.00-22.25) rundt om havnen, de gamle fisketørrestativer og op på knuden til læ-sted men kig over havet.
- 25/5 Forsat hård vind. Gåtur på vestenden af Ekkerøy og omkring huset 09.00-11.30. Efter frokost kørte vi til skoven ved Nesseby. Der er chance for Lapmejse, men vi kom ikke tættere end en mejsekasse med fjer fra enten Fyrre- eller Lapmejse. Derefter kort stop ved Nesseby kirke, men højvande og ingen vadere. Dagens hovedmål var Mortensnes, hvor vi gik hele ruten rundt. Retur til Ekkerøy med ankomst c. 19.00.
- 26/5 Morgentur til ridekolonien 06-07.45. Et sidste kig på fuglefjeldet og ud over havet for denne gang. Pakning og rengøring af huset og direkte til Varangerbotn og besøg på det samiske museum. Kort besøg ved stedets obs-skjul med kig ud til blotlagte mudderflader – næsten uden fugle. Kørsel mod nord langs Tana – frokost stop ved lodret klippevæg med lille sølvmågekoloni og i år et ravne-par. Derefter ud på den mærkelige lange sandodde Høyholmen. Videre op over det indre og meget snedækkede Varanger. En kanonflot køretur – med meget få fugle. Kørte helt ud til Nordfjord og kunne kigge over mod Hamningsberg – men ingen nemme muligheder for overnatning, så vi returnerede. Først til Båtsfjord, der virker som en driftig fiskeriby. Indkøb og vi rykkede tilbage over halvøen og kørte helt til overnatning i Tana Bru.
- 27/5 Tidlig morgentur ud ad vejen mod Båtsjord – stoppede efter ca. 20 km og nød en næsten vindstille morgen med massiv ankomst af Løvsangere, syngende Broget Fluesnapper og den lokale sjældenhed Rødhals. Retur til hotellet og afgang ved 9-tiden mod Karasjok. Med en afstikker ind i Finland ved Utsjoki (Finland) med en tur op i fjeldet SE herfor, som vi også besøgte for fire år siden. Her går en grusvej op til trægrænsen. Gåtur op til udsigt over det stor myrområde – stort set ingen fugle men dog en Lille Kjøve. Frokost ved myren næsten nede ved hovedvejen. Efter benzin-påfyldning kørtes direkte til Karasjok. Fandt en simpel hytte hos 'Anna's Overnatning'. Sen eftermiddagstur til Ássebákti (12 km V for Karasjok), hvor der er en historisk sti gennem fin skov med rester af samiske bosætning, mulige gravpladser samt ikke mindst en meget lang række af fangstgrubber til rensdyrjagt for ca. 700 år siden. Dertil var der kunstværker langs ruten af nye samiske kunstnere.
- 28/5 Stille start med morgentur rundt i Karasjok: Det nye samiske museum, der viser traditionelle håndværk, klædedragt i en skøn blanding med moderne samisk kunst. Dertil et lille frilandsmuseum og en fin række af rensdyr-fangstgruber på terrænet – en var udgravet og påvist at være 4000 år gammel. Finnmarkens ældste kirke ligesom lidt indkøb og pengeveksling i minibanken. Også kort stop ved den nye kirke hvor byens troende var på vej til gudstjeneste og alle de ældre kvinder kom i traditionelle samekjoler og havde store sølvsmykker på brystet og blodrøde kyser på hovedet.
- Kørsel over fjeldet mod Lakselv, hvor der nu endelig var både lille kjøve og havterne ved søerne. Passerede et sted med ruiner fra et stort tysk feltlazaret fra 2. verdenskrig. Da vi nærmede os Lakselv stod birkeskoven pludselig udsprunget og lysegrøn – første gang på turen. Gensyn med Valdakmyra, hvor meget flotte havørne (8) boltrede sig i den kraftige vind ind mod skrænten i reservatets nordende. Frokost i læ på skrænten med syngende blåhalse og udgik til dværggæssene. Forinden en obs af Atlingand.
- Midteftermiddag kørsel til Alta med en række stop: de nordiske lappedykkere ved Souvdi, sidste kig på Porsanger fjorden, det eneste store klipfiskestativ set i brug (alle andre står mere eller mindre som ruiner), samt en blandet minikoloni af stormmåge og strandskade, der yngler i åbne redekasser på pæle langs en lille eng ud til kysten. Turens første fjeldområder blev igen passeret. Markant mindre sne, men trods stadig bladløse birketræer i højderne nu med syngende blåhals.

- Ved havniveau i Alta igen lysegrønne birkeskove. Fandt en god hytte på Kronberg Camping i østenden af Alta. Fandt også et trådløst netværk, der var åbent. Fin service! Aftentur til Amtsmannsnes, hvor vi efter nogen søgning fandt helleristningsfeltet – men det viste sig at være omhyggeligt overdækket i et forsøg på at stoppe en hastig erosion af klippen, hvilket så må siges at være OK. Vi nøjes med billederne.
- 29/5 Store helleristningsdag, hvor hele formiddagen (09.15-13.15) blev brugt ved de unikke Alta-felter med helleristninger fra tidlig stenalder til bronzealder. Et moderne og godt museum og ikke mindst en veltilrettelagt sti rundt til 12 udvalgte billedfelter fra 5000 års aktiviteter.
- Efter frokost kørsel ud ad vejen mod Alta-dæmningen – men da der er ikke offentlig bilkørsel hele vejen, blev det i stedet til en lang gåtur langs fjeldet akkompagneret til energisk sang fra blåhalse. Området er ekstra lukket i det tidlige forår p.gr.a. kælvende rener – vi så enkelt med lyse eller nøddebrune kalve – inkl. et sæt tvillingekalve.
- 30/5 Tidlig klargøring af hytten og i lufthavnen med aflevering af bilen. Flyvning til Tromsø (planmæssigt 09:12-09:50, men noget forsinket). Taxi til privat indkvartering og herfra på gåben til Tromsø Museum. Med lokalbus til centrum, hvor det moderne Polaria oplevelsescenter om især Svalbard blev besøgt – kanonflot panoramafilm, akvarier og sælarium med remmesæler. Tog en bus over broen til Ishavskatedralen. Overnatning hos Lenes bekendte, der boede med kanonudsigt over Tromsø-sundet. Midt under aftenens middag kom to flokke mellemkjoer fint forbi.
- 31/5 Taxa til lufthavnen og flyvning Tromsø-Oslo (08:30-10:20) og Oslo-København (12:10-13:20). Bagagekaos i Kastrup på grund af et strømnedbrud, der havde stoppet sorteringsystemet. Men vores bagage blev kørt ind på vogne c. 3 kvarter efter landingen.

Lokaliteter

Valdakmyra: En mose og strandengsområder, der ligger lige syd for udløbet af Stabburselvan på vestsiden af Porsanger-fjorden. Området er den centrale forårs- og efterårsrasteplads for den lille skandinaviske bestand af Dværggæs, hvorfor der er totalt adgangsforbud til området, når de er der. Området kan dog fint overskues, da der langs vestsiden af hele det lukkede område rejser sig en stejl og prægtig randmoræne, hvorfor der er upåklagelig udsigt over hele området. Et teleskop er dog en rigtig god idé. Hovedvej A6 berører netop området sydligst, hvor der er en P-plads. Men ca. 1½ km syd for Stabbursdalens Feriesenter går en lille grusvej ind til et helt nybygget skjul, der ligger velplaceret på kanten af morænen. Ved vores besøg var der endnu ingen skiltning hertil. Fra skjul/skrænt er der god mulighed for at finde dværggæssene, der her i forårstiden fouragerer intensivt på de åbne strandenge inden de stikker op i fjeldet for at yngle. Vi så flere gange op til 9 dværggæs, hvoraf 4 par. De gik forholdsvis samlet, men især en han var særdeles territorial og gjorde udfald mod den enlige fugl. I august vender parrene tilbage til engene med deres unger inden trækket østover finder sted i første halvdel af september. Tidevandet er voldsomt i området og ved ebbe blotlægges en stor vade ud for myren og en myriade af store sten. I slutningen af maj er det en af de vigtigste forårsrastepladser for islandske ryle på vej mod Nordøstgrønland. Vi så op til 8000+ men rekorden er 30.000. Ligeledes er området blevet stronghold for havørne – vi havde 25+ da der var flest.

Stabbursdalen Nasjonalpark: Ligger i baglandet til Valdakmyra og nås af en grusvej, der starter lige nord for P-pladsen på A6 ved Valdakmyra (ikke skiltet). Der er 8 km ind til en P-plads, der ligger i verdens nordligste sammenhængende fyrreskov (de nordligste fyrretræer vokser i Børsdalen på den østlige side af Porsangerfjorden – ca. 30 km mod NØ). Herfra starter flere markerede og nemme vandrestier. Vi prøvede to ture – en 10 km (t/r) tur til et flot vandfald på Stabbursfossen gennem fyrre- og birkeskov og åbne heder og en kortere på 2 km (t/r) gennem fyrreskov. Der er mange gamle fyrretræer, og der skulle der være både Tjur, Lavskrige og Krognæb om end det er usikkert hvor regelmæssigt disse arter egentlig forekommer. Vi fandt ingen af dem men havde stor fornøjelse af de første dalryper og både Silkehale og Hvidsiken. Der ligger et informationscenter for nationalparken ved Stabbursnes, men med begrænset åbningstid udenfor højsæsonen.

VARANGER FJORDEN: Er nærmest en stor lokalitet, hvor der kan ses fugle overalt. Rastende sædgæs på høengene, Stellersænder og arktiske vadefugle her og der langs kysten, ligesom man i dag kan se havørne overalt – men sidstnævnte dog med stigende hyppighed udad i fjorden.

Et par kultursteder må ikke misses: (1) Det nye og velindrettede samiske museum i Varangerbotn (der i øvrigt har et par observationsskjul ud mod vadefladerne i bunden af fjorden). Køb endvidere her guiden til gåturen ved (2) verdensklassestedet Mortensnes. På en rundtur på knap 3 km går man gennem 10.000 års historie – bopladser fra

ældre stenalder, over yngre stenalder, bronze- og jernalder frem til resterne af en handelsstation fra 1700-tallet. På grund af efteristidens kraftige landhævning ligger de forskellige tidsaldre veladskilt med ældre stenalder næsten 45 m over havet og de efterfølgende bosættelser successivt med til fundamentet af handelsstationen tæt ved kysten. En bautasten vidner om samiske traditioner i senmiddelalderen, ligesom der ligger et stort begravelsesfelt for samiske folk gennem flere århundreder i uren langs områdets østlige ende (der slutter med et lille ridefjeld). Museet i Vadsø er også interessant ved at give indsigt i den store såkaldte kvenske del af befolkningen, der har finsk oprindelse. Museet omfatter også et gammelt borgerhus fra en købmandsfamilie – i øvrigt grundlagt af en dansk købmand i midten af 1800-tallet. Ligeledes er Vardø fæstningen et besøg værd. Den nuværende udgave er grundlagt i 1737 af Christian d. 6. Christian d. 4 himself var på besøg i en tidligere fæstning på stedet i 1599.

Nesseby: Et af de klassiske steder på Varanger-halvøen. På halvøen ud i fjorden bag kirken ligger en lille ferskvandssø, der er god for Odinhøns m.v, ligesom bugten vest for er et godt vadefuglested ved lavvande. Modsat vejen ud til kirken ved kysten går der en vej op i birkeskoven bag Nesseby. Man kan i hvert fald køre et par km op i skoven og derfra gå videre op i fjeldet. Mulighed for Lapmejse.

Vadsø: Byens havn er et godt sted for Stellersand og – i hvert fald om vinteren – også Kongeedderflugt. Ud for ligger en langstrakt ø, Vadsøya, der nås ad en ny bro. Den østlige del er udlagt som et fredet område med mange rester af den tidligste by i området, ligesom en høj mast til tøjrning af luftskibe var udgangspunktet for flere tidlige forsøg på at nå Nordpolen i 1920'erne. Der ligger også en lille ferskvandssø, der er rigtig god for Odinhøns og rastende småfugle. Vi havde meget overraskende et trækkende biæder på stedet.

Ekkerøy: Et stjernested, hvor det var rigtig hyggeligt at have base i fire dage. Dette giver mulighed for at gå ture både tidligt og sent. Ekkerøy har et fuglefjeld med en 20.000 par stor ride-koloni langs det meste af den stejle sydkyst (og et lille ride-fjeld nær havnen på vestsiden). Der går en fin sti (c. 3,5 km) på toppen af klippen helt ud til et sømærke på øens østspids. Herfra er der god mulighed for at følge trækken af alkefugle, der ofte kommer på så nær afstand at selv Polarlomvjerne kan bestemmes. Her i det arktiske forår går der også en træk østover af især Havlit, Islandsk Ryle og Sortgrå Ryle. Heden nær østspidsen var plettet af plukkede rider – et tegn på havørnes huseren; et andet tegn er, at der lå havørnefjer her og der og alle vegne. På vejen tilbage kan man passende gå langs den lave nordkyst, hvor man i starten går på heder med ynglende vadefugle (stenvender bl.a.) ligesom der altid er flere par almindelig kjove. Kystens tangzone kan være et fint sted for stellersænder og helt inde i bugten er der ofte rastende vadefugleflokke. På øens indre og højtliggende dele er der udviklet sumpet højmoser. Meget er gravet bort til brændsel i tidligere tider, men landskabet er stadig meget særpræget. Stedvist er der småkrat og lidt grøfter – prima terræn for rastende småfugle og her var bl.a. de første blåhalse. Den beskyttede vig vest for halvøen er også altid et grundigt kig værd bl.a. med mulighed for Hvidnæbbet Lom. Ekkerøy var en tysk fæstning under 2. verdenskrig – bunkers, to kanonstillinger m.v. på toppen af øen er fint formidlet.

Vardø: Norges østligste by (østligere end Istanbul) er i dag en falleret fiskerihavn, der med ca. 2500 indbyggere har mistet 2/3 af befolkningen på blot 25 år. Øen nås gennem en vej-tunnel. Øerne Reinøya og Hornøya ud for er strengt beskyttede reservater p.gr.a. store søfuglekolonier. I sommerhalvåret er der daglige bådture ud til Hornøya, hvor man kan gå tæt på ynglende topskarv, begge lomvier, lunder, tejste og alke m.v. Alle tre pibere yngler på øen (Eng-, Skær- og Rødstrubet Piber). Den hårde vind gjorde dog, at vi ikke kom derud denne gang. Pladser på båden kan bestilles telefonisk (+47 – 78 98 72 75), per e-mail (havnevakt@varanger-bredband.no) eller købes direkte i Info-bygningen på havnekajen bag de orange pakhuse med ynglende rider. Turen må ikke misses, hvis vejret er til det. Stræderne omkring Vardø er rigtig gode for Kongeedderflugt. Måske den hårde vind havde presset dem andet steds hen i år for vi fandt blot én.

Hammingsberg: Europas ende ved den fantastiske ishavskyst. De sidste 35 km's kørsel sker langs Ishavet og stedvis er kysten noget af det vildeste og flotteste man kan opleve. Når lige undtages de dele, der er endt i moderne sommerhuskvarterer – især lige efter Prestnæringen er der virkelig tale om landskabsvandalisme. Fuglemæssigt kan alt ske langs kysten og især fra Hammingsberg er der ofte et pænt træk langs kysten - med mulighed for Hvidnæbbede Lommer, Mellemkjover m.v. Suler fra den nærliggende koloni i Syltefjorden kommer tæt forbi. Lige så smilende området er i godt vejr, ligeså kontant er det i vejr som vi havde i år. Lokalsamfundet i Hammingsberg holdt stand til slutningen af 70'erne og er et af de sidste, der er blevet nedlagt. Det var en af de få bebyggelser, der ikke blev bombet eller afbrændt i afslutningen af 2. verdenskrig og flere gamle bygninger er bevaret. Byen er i dag beboet i sommerhalvåret, og ser ud til at få en renaissance som et særpræget turistmål med flere overnatningsfaciliteter, en lille kulturfestival m.v.

Højholmen: En særpræget lang, smal og ganske lav sandodde, der ligger på vejen fra Tana Bru mod Båtsfjord/Syltefjord. Et fint sted for Temmincksryle.

Varangerhalvøens Indre: Spændende senere på sæsonen men ved vores besøg snedækket og stort set uden liv.

Syltefjord: En cafe med overnatningsmuligheder var endnu ikke åbnet så tidligt på sæsonen og vi fandt ikke oplagte alternativer. Derfor kun en kort besøg.

Praktiske informationer:

På grund af det tidlige tidspunkt for turen - og dermed muligheden for meget ustabil og koldt vejr - havde vi på forhånd droppet tanken om at campere. Overnatningen kom i stedet til at ske i diverse hytter, ligesom vi i fire dage boede i et lejet hus på Ekkerøy. Det er naturligvis fordyrende men omvendt ikke skræmmende i pris. Hytter kostede fra 350-450-500 NOK/dag. Huset på Ekkerøy kostede 700 NOK/dag for to personer (lidt dyrere, hvis man er flere). Huset er veludstyret inkl. en vaskemaskine og man kan snildt bo 4-5 i det. Det kan varmt anbefales til enten dem der kommer tidligt eller i øvrigt ikke vil campere. Turens første overnatningssteder blev booket via nettet, hhv Stabbursdalen Feriesenter, e-mail: post@stabbursdalen.no, og Ekkerøy Ferie og Fritid A/S, e-mail: postmaster@ekkeroy.no, men ellers improviserede vi blot. Det lykkedes uden problemer i Karasjok og Alta men kiksede i Tana Bru, hvor de to campingpladser med hytter ikke rigtigt var kommet i gang (det var de måske, hvis de havde været kontakten på forhånd) og vi måtte tage en overnatning på hotel.

Billeje er som altid i Norge relativt dyrt, idet vi betalte 4700 NOK for en VW Touran i 10 dage med fri kilometer. Vi kørte 1961 km. Det er heller ingen overraskelse, at Norge tjener tykt på olieeventyret for trods hjemmeproduktionen er priserne en smule højere end i Danmark.

Mad er også dyrere end hjemme – ikke mindst kød og grøntsager. Det kan betale sig at køre over grænsen til Finland både for at proviantere og købe benzin. I dag kan man godt købe øl i norske butikker, men som dansker kan man ikke andet end stejle over en høkerpris på 20,50 NOK for en ganske almindelig Carlsberg.

Helleristningsmuseet i Alta, de samiske museer i Karasjok og Varangerbotn er helårsåbne. Andre steder var det højest uventet, at vi dukkede op. Ved Vadsø Museum gav det bonus, idet museumslederen endte med at guide os rundt i hele museet. I Vardø museum måtte vi skride til selvbetjening: Døren stod åben men i øvrigt var der ikke et øje; vi gik derfor ind, fandt kontakterne og tændte lys, så vi kunne se, hvad vi var kommet efter – en lidt gammeldags udstilling. Der dukkede aldrig nogen ansvarlige op, men vi slukkede pænt efter os, inden vi gik. Formelt var museet åbnet.

Tak

John Asmer Olsen, Krampen, takkes for inspirerende snak om fuglene ved Varanger. Og tak til Britt Lange for husly og fornem forplejning i Tromsø.

Adresser

Uffe Gjøl Sørensen, Overgaden Oven Vandet 68, 2, DK-1415 København K, tel. (45) 32 57 42 10, e-mail: ugs@post7.tele.dk

Lene Smith, Aksel Møllers Have 14, 3.tv, DK-2000 Frederiksberg, tel (45) 38 88 71 52, e-mail: lene.smith@ghh.jay.net

FUGLE

1. **Rødstrubet Lom** *Gavia stellata*. 24/5 30+ på havet (et par set i display) kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 1 i fjeldsø ved Smelror, 25/5 1 Ekkerøy, 27/5 2 Tana Bru.
2. **Sortstrubet Lom** *Gavia arctica*. 23/5 1 Ekkerøy, 24/5 2 kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 25/5 2 Ekkerøy, 26/5 2 Ekkerøy.
3. **Hvidnæbbet Lom** *Gavia adamsii*. 23/5 1 adult Ekkerøy (morgen), 2 formodentlig denne art trækkende øst over tangen Ekkerøy (aften, kun set fra stuen og uden kikkert), 24/5 1 adult Ekkerøy (morgen, set fra stuen), 1 adult til rast på havet Prestnæringen, 1 adult rast på havet Hamningsberg, 25/5 1 immature på havet Ekkerøy.
4. **Nordisk Lappedykker** *Podiceps auritus*. 20/5 6 Kolvikvatnet (N f Stabburnes), 28/5 4 Kolvikvatnet, 4 Ågirjárvi (N. f Stabburnes) – begge søer ligger helt ud til A6.
5. **Sule** *Morus bassanus*. 22/5 1 immature trk Ø Ekkerøy, 24/5 1 Ekkerøy (morgen), 24/5 10+ kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 15+ Hamningsberg, 25/5 2 trk. Ø V for Vestre Jakobselv.
6. **Skarv** *Phalacrocorax carbo*. 21/5 5+ havet ud for Valdakmyra (morgen), 22/5 enkelte hist og her kørsel Stabburnes til Ekkerøy, 23/5 15 Ekkerøy, 24/5 30+ kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 30+ Vardø, 25/5 2 rastende Ekkerøy, 1 Mortensnes, 26/5 1 Ekkerøy, 28/5 2 Porsanger fjord, 30/5 1 Tromsø.
7. **Topskarv** *Phalacrocorax aristotelis*. 24/5 30+ Prestnæringen, 5 Vardø.
8. **Fiskehejre** *Ardea cinerea*. 30/5 2 Tromsø.
9. **Sangsvane** *Cygnus cygnus*. 22/5 1 ved Elvebakke, 1 par efter Gurrojokskaidde.
10. **Tundrasædgås** *Anser fabalis rossicus*. 24/5 2 Ø f Skallelv, 10 (sammen med en kortæbbet gås) V for Kramvik (fotos), 25/5 4 V for Vadsø.
Desuden flere flokke af sædgæs, der ikke blev racebestemte - de to første formodentlig også ssp. *rossicus*: 22/5 29 V for Vadsø, 24/5 5 Svartnes, mens den sidste meget vel kunne have været Skovsædgås ssp. *fabalis*: 27/5 2 (flyvende fjernt) fjeldet SE for Utsjoki (Finland).
11. **Kortnæbbet Gås** *Anser brachyrhynchus*. 24/5 1 (sammen med Tundrasædgæs) V for Kramvik (fotos).
12. **Dværggås** *Anser erythropus*. 20/5 7 ad Valdakmyra, 21/5 9 ad (inkl. 4 par) Valdakmyra (morgen) & Valdakmyra (aften) (fotos), 22/5 5 ad (2 par) Valdakmyra, 28/5 9 (3-4 par, 1 enlig) Valdakmyra.
13. **Grågås** *Anser anser*. 21/5 3 Valdakmyra (aften), 22/5 2 Valdakmyra, 2 trk Vadsø, 22/5 7 trk Ø Ekkerøy, 23/5 2 trk Ø Ekkerøy, 28/5 2 Valdakmyra.
14. **Gravand** *Tadorna tadorna*. 20/5 25+ Valdakmyra, 21/5 50+ Valdakmyra (morgen), 22/5 + Valdakmyra, 2 Nesseby, 28/5 2 Valdakmyra.
15. **Pibeand** *Anas penelope*. 20/5 1 ♂ kørsel Alta-Stabburnes, 21/5 5 Valdakmyra (morgen), 22/5 15 kørsel Stabburnes-Ekkerøy, 23/5 1 han Vadsø, 26/5 1 par Varangerbotn, 28/5 5 Valdakmyra, 2 kørsel Karasjok-Lakselv, 6 hanner Souvdi (N. f. Stabburnes).
16. **Krikand** *Anas crecca*. 20/5 10+ Valdakmyra, 21/5 5 Valdakmyra (morgen), 22/5 3 kørsel Stabburnes-Ekkerøy, 23/5 1 Vadsø, 24/5 25 kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 25/5 7 Mortensnes, 26/5 7 Varangerbothn, 10 Båtsfjord, 28/5 4 kørsel Karasjok-Lakselv, 2 Souvdi (N. f. Stabburnes).

17. **Gråand** *Anas platyrhynchos*. 20/5 1+2 kørsel Alta-Stabbursnes, 3 Valdakmyra, 21/5 3 Stabbursdalen Nationalpark, 22/5 4 kørsel Stabbursnes-Ekkerøy, 6 Vadsøya, 23/5 1 han Vadsø, 25/5 1 han Vadsø-Nesseby, 26/5 3 par kørsel Leirpollsskogen – Nordfjord, 28/5 1 kørsel Karasjok-Lakselv, 4 Valdakmyra, 2 Souvdi (N. f. Stabbursnes), 30/5 1 han Tromsø, 31/5 1 han Tromsø.
18. **Spidsand** *Anas acuta*. 21/5 12 Valdakmyra (morgen), 22/5 4 kørsel Stabbursnes-Ekkerøy, 23/5 1 han Vadsø, 24/5 1 Skallelv, 28/5 12 Valdakmyra.
19. **Atlingand** *Anas querquedula*. 28/5 1 han Valdakmyra. Usædvanligt nordligt fund. Set af andre i de foregående dage.
20. **Troldand** *Aythya fuligula*. 20/5 1 par kørsel Alta-Stabbursnes, 21/5 10 Stabbursdalen Nationalpark, 22/5 20+ Stabbursdalen Nationalpark, 23/5 5 Vadsø, 24/5 5 kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 26/5 1 par Båtsfjord, 27/5 2 par fjeldet SE for Utsjoki (Finland), 28/5 2 kørsel Karasjok-Lakselv, 10 Souvdi (N. f. Stabbursnes).
21. **Edderfugl** *Somateria mollissima*. 21/5 300+ Valdakmyra (morgen), 22/5 75+ kørsel Stabbursnes-Ekkerøy, + Ekkerøy østspids (havobs 10.15-11.15), 23/5 125+ Ekkerøy, 5 Vadsø, 24/5 300+ kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 150 Vardø, 50 Ekkerøy, 25/5 25+ Ekkerøy, 26/5 +, 28/5 20+ Valdakmyra, 30/5 150+ Tromsø.
22. **Kongedderfugl** *Somateria spectabilis*. 23/5 1 immature han Ekkerøy, 24/5 1 hun Vardø.
23. **Stellersand** *Polysticta stelleri*. 22/5 110 Nesseby, 3 Vadsøya, 2+3 Ekkerøy, 23/5 18 W + 10 rastende Ekkerøy, 7 Ø Ekkerøy østspids (havobs 10.15-11.15), 60 rastende Vadsøya (fotos), 24/5 42 Ekkerøy (aften, ved huset), 25/5 22 rastende + 5 rastende Ekkerøy.
24. **Havlit** *Clangula hyemalis*. 21/5 150+ Valdakmyra (morgen), 22/5 35 kørsel Stabbursnes-Ekkerøy, 22/5 3 Ekkerøy, 23/5 10 rastende, 102 Ø Ekkerøy østspids (havobs 10.15-11.15), 24/5 300+ kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 50 trk Hamningsberg, 200 kørsel Ekkerøy-Svartnes, 30 Ekkerøy, 25/5 50+ Ekkerøy, 26/5 10+ Ekkerøy.
25. **Sortand** *Melanitta nigra*. 21/5 6 Valdakmyra (morgen), 24/5 30 Ekkerøy, 25/5 75+ Ekkerøy, 26/5 75+ Ekkerøy, 30/5 7 Tromsø.
26. **Fløjsand** *Melanitta fusca*. 21/5 1 par Stabbursdalen Nationalpark, 22/5 4 kørsel Stabbursnes-Ekkerøy, 22/5 1 hun Ekkerøy, 24/5 1 hun Ekkerøy, 25/5 2 hunner Ekkerøy, 26/5 2 Ekkerøy, 28/5 1 par Souvdi (N. f. Stabbursnes).
27. **Hvinand** *Bucephala clangula*. 21/5 6 Stabbursdalen Nationalpark, 24/5 1 trk Hamningsberg, 1 kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 28/5 1 han Alta, 29/5 1 han Alta.
28. **Toppet Skallesluger** *Mergus serrator*. 21/5 8 Stabbursdalen Nationalpark, 22/5 20 kørsel Stabbursnes-Ekkerøy, 23/5 4 rastende Ekkerøy, 2 Vadsøya, 24/5 25 kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 10 Vardø, 25/5 4 Ekkerøy, 26/5 5+ Ekkerøy, 28/5 4 kørsel Karasjok-Lakselv, 2 Valdakmyra, 2 Souvdi (N. f. Stabbursnes), 2 fjeldet ml. Porsanger fjord og Alta.
29. **Stor Skallesluger** *Mergus merganser*. 21/5 1 Stabbursdalen Feriesenter, 2 par Stabbursdalen Nationalpark, 22/5 10 Nesseby, 23/5 4 Ø Vadsøya, 24/5 75 kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 20 kørsel Ekkerøy-Svartnes, 26/5 4 hanner Ekkerøy, 7 hanner Båtsfjord, 28/5 1 hun fjeldet mellem Porsanger fjord og Alta.
30. **Havørn** *Haliaeetus albicilla*. 21/5 8+ Valdakmyra (morgen), 1 ad 1 immature + en regelmæssig siddepind i en gammel fyr med fældede fjer under Stabbursdalen Nationalpark, 25+ Valdakmyra (aften), 22/5 4 Valdakmyra, 1 ad Stabbursdalen Feriesenter, 23/5 mange fjer Ekkerøy, 24/5 5 kørsel Ekkerøy-Kramvik, 25/5 fjer Mortensnes, 26/5 1 adult Bunes, 1 adult Nordfjord, 28/5 15+ Valdakmyra.

31. **Fjeldvåge** *Buteo lagopus*. 20/5 1 kørsel Alta-Stabbursnes, 21/5 1 Valdakmyra (aften), 22/5 2 kørsel Stabbursnes-Ekkerøy, 2 kørsel Varangerbotn-Vadsø, 23/5 1 trk Ø Ekkerøy, 24/5 2 kørsel fra Svartnes-Hammingsberg, 1 på rede nær Svartnes, 25/5 1 skoven ved Nesseby, 26/5 6 kørsel Leirpollsskogen-Nordfjord, 27/5 1 V for Karasjok, 28/5 1 Valdakmyra, 1 fjeldet ml. Porsanger fjord og Alta, 29/5 2 + 1 par ved rede Alta-dalen.
32. **Fiskeørn** *Pandion haliaetus*. 27/5 1 Ássebákti (12 km V for Karasjok).
33. **Tårnfalk** *Falco tinnunculus*. 20/5 1 kørsel Alta-Stabbursnes, 21/5 2 Stabbursdalen Nationalpark.
- Jagtfalk** *Falco rusticolus*. 26/5 1 ubestemt storfalk var formodentlig denne art Ekkerøy. Fuglen lettete og strøg lavt lige over jorden ind over højmosen og forsvandt. Den halvoffentlige yngleplads ved Tana var besat af Ravn i år.
- Vandrefalk** *Falco peregrinus*. 21/5 1 mulig Valdakmyra (aften). En storfalk flyvende på stor højde blev set fra bilen men kunne ikke genfindes, da vi fik stoppet. Så umiddelbart mest ud som en Vandrefalk.
34. **Dalrype** *Lagopus lagopus*. 21/5 2 + rester af flere plukkede + lidt fæces Stabbursdalen Nationalpark, 22/5 2 Stabbursdalen Nationalpark, 2 Gurrojokskaidde, 24/5 1 nær Skallelv, 25/5 fjer skoven ved Nesseby, 26/5 1 hun N for Tana Bru, 27/5 1 han N for Tana Bru, 28/5 1 kørsel Karasjok-Lakselv, 29/5 fjer Alta-dalen.
35. **Strandskade** *Haematopus ostralegus*. 20/5 5 Alta, 2 kørsel Alta-Stabbursnes, 5 Valdakmyra, 21/5 + Valdakmyra (morgen), + Valdakmyra (aften), 22/5 +, 23/5 + Ekkerøy, 10 Vadsøya, +, 24/5 +, 25/5 5 Ekkerøy, 2 Mortensnes, 26/5 + Ekkerøy, 4 Varangerbothn, 4 Høyholmen, 28/5 10+ Valdakmyra, 4 rugende i redekasser N for Ytre Billefjord, +, 29/5 2 Alta, 30/5 15 Tromsø, 31/5 + Tromsø.
36. **Stor Præstekrave** *Charadrius hiaticula*. 21/5 10 Valdakmyra (morgen), 22/5 75+ Nesseby, 23/5 150 Ekkerøy, 10 Vadsøya, 24/5 +, 15 Ekkerøy, 25/5 30 Ekkerøy, 26/5 10+ Ekkerøy, 75 Høyholmen, 28/5 2 Valdakmyra.
37. **Hjejle** *Pluvialis apricaria*. 22/5 5 Gurrojokskaidde, 1 Ekkerøy, 23/5 3 Ekkerøy, 24/5 30+ kørsel fra Svartnes-Hammingsberg (inkl. mellem husene i Hammingsberg), 4 Ekkerøy, 25/5 35 Ekkerøy, 2 skoven ved Nesseby, 26/5 6 Ekkerøy, 10 kørsel Leirpollsskogen-Nordfjord, 28/5 1 fjeldet ml. Porsanger fjord og Alta.
38. **Vibe** *Vanellus vanellus*. 21/5 4 Valdakmyra (morgen), + Valdakmyra (aften), 22/5 + Valdakmyra, 28/5 2 Valdakmyra, 30/5 1 Tromsø, 31/5 1 Tromsø.
39. **Islandsk Ryle** *Calidris canutus*. 20/5 **8.000+ fou på mudderfladerne**, 21/5 30 Valdakmyra (morgen), 5000+ Valdakmyra (aften) (på skær nord for myren), 22/5 800 Valdakmyra (morgen), 75 Nesseby, 75 efter Vadsø, 22/5 100 Ekkerøy, 23/5 4 Ø Ekkerøy østspids (havobs 10.15-11.15), 300+ kørsel Vadsø-Ekkerøy, 24/5 + Ekkerøy, 25/5 80 Ekkerøy, 26/5 120 Ekkerøy, 28/5 200+ Porsanger-fjorden, N. f. Stabbursnes.
40. **Temmincksryle** *Calidris temminckii*. 26/5 35 Høyholmen.
41. **Sortgrå Ryle** *Calidris maritima*. 22/5 15 Ekkerøy, 23/5 **420 trk Ø** Ekkerøy østspids (havobs 10.15-11.15), 24/5 2 Ekkerøy, 25/5 2 Ekkerøy, 26/5 2 Ekkerøy.
42. **Almindelig Ryle** *Calidris alpina*. 21/5 50 Valdakmyra (morgen), 22/5 50 Nesseby, 6 Ekkerøy, 23/5 200 Ekkerøy, 2 Ø Ekkerøy østspids (havobs 10.15-11.15), 5 Vadsøya, 24/5 +, 60 Ekkerøy, 25/5 150 Ekkerøy, 26/5 30 Ekkerøy, 15 Høyholmen, 28/5 5 Valdakmyra.
43. **Brushane** *Philomachus pugnax*. 23/5 4 hanner Ekkerøy, 3 hanner 2 hunner Vadsøya, 25/5 4 hunner skoven ved Nesseby, 2 hanner Nesseby.

44. **Dobbeltbekkasin** *Gallinago gallinago*. 21/5 5+ Valdakmyra (morgen), 22/5 1 Børselvdalen, 28/5 1 hørt Valdakmyra.
45. **Lille Kobbersnepe** *Limosa lapponica*. 20/5 5+ Valdakmyra, 21/5 50 Valdakmyra (morgen), 22/5 10 kørsel Stabbursnes-Ekkerøy, 25 Nesseby, 5 Ekkerøy, 23/5 25 Ekkerøy, 2 Vadsøya, 24/5 4 Ekkerøy, 25/5 5 Ekkerøy, 28/5 25 Valdakmyra.
46. **Småspove** *Numenius phaeopus*. 21/5 3 Stabbursdalen Nationalpark, 23/5 6 Ekkerøy, 24/5 2 Ekkerøy, 25/5 2 Ekkerøy.
47. **Storspove** *Numenius arquata*. 20/5 3+ Valdakmyra, 21/5 + Valdakmyra (morgen), 22/5 +, 28/5 5 Valdakmyra.
48. **Sortklire** *Tringa erythropus*. 20/5 1 Valdakmyra, 21/5 1 Valdakmyra (morgen).
49. **Rødben** *Tringa totanus*. 20/5 1 Valdakmyra, 21/5 + Valdakmyra (morgen), 22/5 + kørsel Stabbursnes-Ekkerøy, 23/5 2 Ekkerøy, 1 Vadsøya, 24/5 +, 25/5 2 Ekkerøy, 1 Mortensnes, 28/5 5 Valdakmyra, 30/5 2 Tromsø.
50. **Hvidklire** *Tringa nebularia*. 21/5 1 Stabbursdalen Nationalpark, 29/5 2 Alta-dalen.
51. **Tinksmed** *Tringa glareola*. 22/5 1 Nesseby, 25/5 1 jodlende skoven ved Nesseby, 27/5 2 SE for Utsjoki (Finland), 29/5 1 spill. Alta-dalen.
52. **Mudderklire** *Actitis hypoleucos*. 21/5 1 hørt Stabbursdalen Nationalpark, 26/5 1 Tana nær Harrelv, 27/5 1 spillende Åsebåkti (12 km V for Karasjok), 29/5 1 Alta.
53. **Stenvender** *Arenaria interpres*. 22/5 2 Nesseby, 2 efter Vadsø, 3 Ekkerøy, 23/5 2 Ekkerøy, 14/5 4 kørsel fra Svartnes-Hammingsberg, 2 Vardø, 6 Ekkerøy, 25/5 10 Ekkerøy, 26/5 4 Ekkerøy.
54. **Odinshane** *Phalaropus lobatus*. 23/5 7 Vadsøya (fotos), 24/5 4 Ekkerøy (aften, ved huset).
55. **Mellemkjøve** *Stercorarius pomarinus*. 30/5 5+11 trak N Tromsø.
56. **Almindelig Kjøve** *Stercorarius parasiticus*. 22/5 1 lys ad Nesseby, 2 Ekkerøy, 23/5 12 Ekkerøy, 24/5 35+ kørsel Ekkerøy-Svartnes, 2 kørsel fra Svartnes-Hammingsberg, 5 Hammingsberg, 5 Ekkerøy, 25/5 8 Ekkerøy, 2 Nesseby, 26/5 4 Ekkerøy, 28/5 5 Alta.
57. **Lille Kjøve** *Stercorarius longicaudus*. 27/5 1 fjeldet SE for Utsjoki (Finland), 28/5 2 kørsel Karasjok-Lakselv, 1 Valdakmyra, 4 fjeldet ml. Porsanger fjord og Alta.
58. **Hættemåge** *Larus ridibundus*. 20/5 3 Ø for Alta, 22/5 3 Lakselv, 28/5 3 Valdakmyra, 3 ad Souvdi (N. f. Stabbursnes).
59. **Stormmåge** *Larus canus*. Den udbredte måge, der ses overalt ved de beskyttede kyster (ofte ved beboelser) og ved søerne i fjeldet. Ofte set parvist som om de blot ventede på lidt mere varme for at gå i gang. Største antal noteret var 28/5 60 Souvdi (N. f. Stabbursnes). Samme dag sås 10+ rugende i redekasser nord for Ytre Billefjord.
60. **Sølvmåge** *Larus argentatus*. Ses almindeligt langs kysterne og ofte også siddende på lygtepæle i både byer og landsbyer. En ynglekoloni (25+ par) på en lodret klippe ved Tana nær Harrelv (26/5).

61. **Sildemåge** *Larus fuscus*
To racer set:
a. **Baltisk Sildemåge** *Larus fuscus fuscus*. 28/5 1 adult Áigirjárvi (N. f. Stabbursnes). Fouragerede svømmende på den lille sø sammen med en flok Stormmåger.
b. **Norsk Sildemåge** *Larus fuscus intermedius*. 30/5 1 adult Tromsø, 31/5 2 adulte Tromsø.
62. **?? Sibirisk Måge** *Larus heuglini*. 30/5 1 2K
Alta. Formodentlig denne art. Kraftigt næb, der var distinkt tofarvet: lyserød basis og distinkt sort spids. Dette gav en vis association til et Gråmåge-næb om end den sorte spids var lidt bredere end hos denne art. Mørke tertialer med ret distinkt lyse bræmmer. Hvidt hoved uden streger og pletter. Kun set alene stående i vandkanten. Artens forekomst i Norge er dårligt kendt.
-
63. **Gråmåge** *Larus hyperboreus*. 24/5 2 juv, kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 1 juv Hamningsberg, 2 juv Svartnes, 1 juv Vardø.
64. **Svartbag** *Larus marinus*. Set dagligt ved kysterne. .
65. **Ride** *Rissa tridactyla*. De eneste noteret udenfor Varanger-fjorden var 22/5 4 Roddeneset, 1 kørsel Stabbursnes-Tana Bru, 28/5 100+ Alta, 29/5 3 Alta, 30/5 5 Tromsø. Ved Varanger er riden den dominerende måge, der bogstaveligt ses i tusindvis. Store ynglekolonier på Ekkerøy, Holmøya og Syltefjordstauran. Mindre koloni ved Mortensnæs og enkelte par på pakhuse i Vardø Havn.
66. **Havterne** *Sterna paradisaea*. 23/5 1 Vadsøya, 24/5 25+ kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 300+ trk Ø Hamningsberg, ingen Ekkerøy, 25/5 15 Ekkerøy, 12 Nesseby, 4 Mortensnes, 26/5 5 Ekkerøy, 28/5 6 kørsel Karasjok-Lakselv, 3 Alta, 29/5 1 Alta-dalen, 30/5 10 Tromsø, 31/5 8 Tromsø.
67. **Lomvie** *Uria aalge*. 22/5 6 Ekkerøy, 23/5 4 Ø Ekkerøy østspids (havobs 10.15-11.15), 24/5 10+ kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 15+ Hamningsberg, 1 Ekkerøy, 25/5 2 Ekkerøy, 26/5 10 Ekkerøy.
68. **Polarlomvie** *Uria lomvia*. 23/5 6 Ø Ekkerøy østspids (havobs 10.15-11.15), 26/5 1 trk Ekkerøy.
69. **Alk** *Alca torda*. 22/5 1 Ekkerøy, 23/5 6 Ø Ekkerøy østspids (havobs 10.15-11.15), 24/5 10 kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 15 Hamningsberg, 25/5 1 Ekkerøy.
70. **Tejst** *Cepphus grylle*. 22/5 1+2 Ekkerøy, 23/5 15 Ekkerøy, 24/5 3 Ekkerøy, 10+ kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 5 Hamningsberg, 20 Ekkerøy, 25/5 5 Ekkerøy, 26/5 15 Ekkerøy.
71. **Lunde** *Fratercula arctica*. 23/5 8 Ø 1 rastende Ekkerøy østspids (havobs 10.15-11.15), 24/5 5 Hamningsberg, 3 Vardø, 25/5 5 Ekkerøy, 26/5 2 Ekkerøy.
72. **Tamdue** *Columba livia* var. *domestica*. 24/5 3 Vardø, 20/5 + Tromsø.
73. **Mosehornugle** *Asio flammeus*. 21/5 1 nær Stabbursdalen Feriesenter, 23/5 1 Ekkerøy, 28/5 1 Ássebåkti (12 km V for Karasjok).
74. **Mursejler** *Apus apus*. 31/5 20+ Gardamo Lufthavn (Oslo).

75. **BLÆDER** *Merops apiaster*. 23/5 1 trk 16.45 Vadsøya (fotos af ringe kvalitet - men lige akkurat anvendelige til dokumentation). Et stærkt overraskende fund, hvor fuglen kommer trækkende ind fra vest i lav højde. Passerer forbi på 30-40 m afstand og cirkler rundt to gange inden den fortsætter trækket mod øst. Ses således fint men kortvarigt. Forsvandt og er fløjet hen over 60 stellersænder – south meets north. Fundet er beskrevet og tilsendt det norske sjældenhedsudvalg (NRSK).
76. **Sanglærke** *Alauda arvensis*. 24/5 1 V for Kramvik.
77. **Bjerglærke** *Eremophila alpestris*. 24/5 1 kørsel fra Svartnes-Hammingsberg.
78. **Digesvale** *Riparia riparia*. 30/5 3 Tromsø.
79. **Bysvale** *Delichon urbica*. 31/5 10+ Gardamo lufthavn (Oslo).
80. **Landsvale** *Hirundo rustica*. 23/5 3 Ekkerøy.
81. **Engpiber** *Anthus pratensis*. 21/5 3 Valdakmyra (morgen), 5 Stabbursdalen Nationalpark, 22/5 2 Gurrojokskaidde, 4 Nesseby, 23/5 15 Ekkerøy, 5 Vadsøya, 24/5 10 kørsel fra Svartnes-Hammingsberg, 25/5 2 Ekkerøy, 4 skoven ved Nesseby, 26/5 5 Ekkerøy, 27/5 15 N f Tana Bru, 5 fjeldet SE for Utsjoki (Finland), 2 Åsebåkti (12 km V for Karasjok), 28/5 2 Valdakmyra, 29/5 2 Alta-dalen.
82. **Rødstrubet Piber** *Anthus cervinus*. 23/5 1 Vadsøya, 24/5 1 V for Kramvik.
83. **Gul Vipstjert** *Motacilla flava thunbergi*. 23/5 1 Vadsøya, 28/5 1 h Valdakmyra, 29/5 3 Alta-dalen.
84. **Hvid Vipstjert** *Motacilla alba*. 20/5 2 kørsel Alta-Stabbursnes, 22/5 1 Stabbursdalen Nationalpark, 1 Stabbursdalen Feriester, 4 Nesseby, +, 2 Ekkerøy, 23/5 4 Ekkerøy, 2 Vadsøya, 24/5 4 kørsel fra Svartnes-Hammingsberg, 2 Hammingsberg, 25/5 1 Ekkerøy, 26/5 2 Ekkerøy, 2 Høyholmen, 5 kørsel, 27/5 2 N for Tana Bru, 2 kørsel Tana-Karasjok, 28/5 +, 29/5 2 Alta-dalen, 30/5 5 Tromsø.
85. **Silkehale** *Bombycilla garrulus*. 21/5 15 Stabbursdalen Nationalpark, 22/5 5 Stabbursdalen Nationalpark, 27/5 1+4 Åsebåkti (12 km V for Karasjok), 28/5 2 kørsel Karasjok-Lakselv.
86. **Jernspurv** *Prunella modularis*. 21/5 1 Stabbursdalen Nationalpark, 22/5 1 sang Børselvdalen, 26/5 1 sang klippen ved Tana nær Harrelv, 27/5 1 sang Åsebåkti (12 km V for Karasjok).
87. **Rødhals** *Erithacus rubecula*. 27/5 1 sang N for Tana Bru.
88. **Blåhals** *Luscinia svecica*. 23/5 2 (1 han) Ekkerøy, 5 Vadsøya, 25/5 3 Ekkerøy, 27/5 1 sang N f Tana bru, 1 sang Utsjoki (Finland), 1 sang SE for Utsjoki (Finland), 28/5 3 sang Valdakmyra, 2 sang fjeldet ml. Porsanger fjord og Alta, 29/5 1 rastende Alta, 20+ sang Alta-dalen.
89. **Rødstjert** *Phoenicurus phoenicurus*, 21/5 2 sang Stabbursdalen Nationalpark, 22/5 2 sang Stabbursdalen Nationalpark.
90. **Stenpikker** *Oenanthe oenanthe*. 23/5 3 Ekkerøy, 24/5 10+ kørsel fra Svartnes-Hammingsberg, 15 Hammingsberg, 25/5 4 Ekkerøy, 2 Vadsø-Nesseby, 1 skoven ved Nesseby, 26/5 2 Ekkerøy, 10 kørsel, 27/5 2 fjeldet SE for Utsjoki (Finland), 28/5 1 kørsel Karasjok-Lakselv, 29/5 2 Alta-dalen.
91. **Bynkefugl** *Saxicola rubetra*. 24/5 1 han Ekkerøy (aften), 25/5 1 han Ekkerøy.
92. **Solsort** *Turdus merula*. 21/5 1 han Stabbursdalen Feriester.

93. **Sjagger** *Turdus pilaris*. 20/5 2 Alta Museum, 5+ kørsel Alta-Stabbursnes, 2 Stabbursdalen Feriesenter, 21/5 10 Stabbursdalen Feriesenter, 25+ Stabbursdalen Nationalpark, 22/5 +, 23/5 2 Vadsø, 24/5 2 Hamningsberg, 25/5 2 Ekkerøy, 3 Vadsø-Nesseby, 26/5 20+ kørsel, 27/5 10 N f Tana Bru, + kørsel Tana-Karasjok, 28/5 10+, 8 Alta, 29/5 10 Alta, 30/5 10 Alta, 20+ Tromsø.
94. **Sangdrossel** *Turdus philomelos*. 23/5 1 mulig Ekkerøy, 27/5 1 sang Ássebákti (12 km V for Karasjok).
95. **Vindrossel** *Turdus iliacus*. 21/5 5 sang Stabbursdalen Feriesenter, + Valdakmyra (morgen), 30+ Stabbursdalen Nationalpark, 22/5 2 sang Stabbursdalen Nationalpark, 23/5 1 Ekkerøy, 24/5 2 kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 25/5 4 skoven ved Nesseby, 26/5 5+ kørsel, 27/5 5 N f Tana Bru, + kørsel Tana-Karasjok, 5 sang Ássebákti (12 km V for Karasjok), 28/5 1 sang Valdakmyra, 1 Alta, 29/5 1 Alta, 2 + 2 h Alta-dalen, 30/5 2 Alta.
- Sivsanger** *Acrocephalus schoenobaenus*. 23/5 1 noteret syngende Vadsøya. Fuglen blev kun hørt i den stærke blæst, mens jeg var mere optaget af at se efter blåhalse og nyde de første odinshøns. Men det er et usædvanlig tidligt fund, der burde være dobbeltchecket. Observationen reduceres derfor til et kun muligt fund.
96. **Gransanger** *Phylloscopus collybita*. 22/5 1 sang Børsdalen.
97. **Løvsanger** *Phylloscopus trochilus*. 23/5 1 Vadsøya, 27/5 25+ N f Tana Bru, 1 sang Tana Bru, 5 sang SE for Utsjoki (Finland), + kørsel Tana-Karasjok, 5 sang Ássebákti (12 km V for Karasjok), 28/5 sang Karasjok, sang Valdakmyra, sang Porsangerfjord (N. f. Stabbursnes), 29/5 + Alta, 15+ Alta-dalen, 30/5 + Alta, + Tromsø.
98. **Broget Fluesnapper** *Ficedula hypoleuca*. 27/5 1 han sang N f Tana bru, 28/5 1 han sang Karasjok, 30/5 1 sang Alta, 6+ sang Tromsø.
99. **Musvit** *Parus major*. 21/5 3 Stabbursdalen Nationalpark, 27/5 1 kørsel Tana-Karasjok, 28/5 2h Karasjok, 1h Alta, 29/5 2h Alta, 30/5 1 Alta.
100. **Husskade** *Pica pica*. Udbredt ynglefugl. Ofte ses gigantiske reder i selv lave træer tæt ved boboelser. En rede i en telefon pæl i Båtsfjord (26/5). Ses også højt oppe i fjeldet og her tilsyneladende langt fra beboelser, f.eks. 27/5 1 renindfangningsanlæg SE for Utsjoki (Finland), 28/5 1 kørsel Karasjok-Lakselv, 1 fjeldet ml. Porsanger fjord.
101. **Allike** *Corvus monedula*. 20/5 10+ Gardamo Lufthavn (Oslo), 31/5 5+ Gardamo Lufthavn (Oslo).
102. **Gråkrage** *Corvus cornix*. En udbredt ynglefugl, der dagligt blev set – ofte parvist.
103. **Ravn** *Corvus corax*. 21/5 1 Valdakmyra (morgen), 22/5 1 kørsel Stabbursnes-Ekkerøy, 23/5 1 par ved rede med unger Ekkerøy (østspidsen), 1 Vadsøya, 1 ved rede øst for Vadsø, 24/5 4 kørsel Ekkerøy-Svartnes, 4 kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 25/5 2 Ekkerøy, 26/5 2 Ekkerøy, 5 kørsel, 1 par ved rede klippen ved Tana nær Harrelv, 35 over losseplads Tana Bru, 27/5 5 over losseplads Tana Bru, 5 kørsel Tana-Karasjok, 4 fjeldet SE for Utsjoki (Finland), 1 Ássebákti (12 km V for Karasjok), 28/5 2 kørsel.
104. **Stær** *Sturnus vulgaris*. 24/5 2 Hamningsberg.
105. **Gråspurv** *Passer domesticus*. Den første noteret var 21/5 1 han sang Stabbursdalen Feriesenter. Derefter set i de fleste permanente beboede områder og noteret Ekkerøy, Vadsø, Vardø, Yttre Kiberg, Båtsfjord, Tana Bru, Karasjok, Alta, Tromsø, men ingen ved Hamningsberg. Fleste var 25+ udenfor huset på Ekkerøy.

106. **Kvækerfinke** *Fringilla montifringilla*. 21/5 10+ Stabbursdalen Nationalpark, 22/5 h Stabbursdalen Nationalpark, 27/5 10+ SE for Utsjoki (Finland), 10 h Ássebákti (12 km V for Karasjok), 28/5 sang Alta, 30/5 1 Tromsø.
107. **Grønirisk** *Carduelis chloris*. 22/5 1 sang efter Ifjord, 1 sangflugt før Vadsø, 23/5 1 Vadsøya, 28/5 1 sang Valdakmyra, 29/5 2 sang Alta, 30/5 2 sang Tromsø.
108. **Stor Gråsiken** *Carduelis flammea*. 21/5 40+ Stabbursdalen Nationalpark, 26/5 4 kørsel Nordfjord-Båtsfjord, 27/5 2 N f Tana Bru, 1 sang SE for Utsjoki (Finland), 2 Ássebákti (12 km V for Karasjok), 28/5 2 Karasjok, 1 sang Valdakmyra, 29/5 1 sang Alta.
109. **Hvidsiken** *Carduelis hornemanni*. 21/5 2 hanner Stabbursdalen Nationalpark.
110. **Lapværbling** *Calcarius lapponicus*. 22/5 5+ Gorrojojskaidde, 24/5 5 V for kramvik, 27/5 1 han fjeldet SE for Utsjoki (Finland), 28/5 1 han fjeldet ml. Porsanger fjord og Alta.
111. **Snespurv** *Plectrophenax nivalis*. 24/5 1 kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 2 nær Svartnes.
112. **Rørspurv** *Emberiza schoeniclus*. 21/5 1 han Stabbursdalen Nationalpark, 27/5 5 N f Tana Bru, 3 kørsel Tana-Karasjok, 1 sang Ássebákti (12 km V for Karasjok).

PATTEDYR

1. **Almindelig Spidsmus** *Sorex araneus*. 26/5 1 død (foto) Ekkerøy.
2. **Snehare** *Lepus timidus*. 24/5 2 kørsel fra Svartnes-Hamningsberg, 27/5 2 N f Tana Bru, 1 kørsel Tana-Utsjoki.
3. **Ubestemt mus** *Clethrionomys/Microtus sp.* Vintergange set en række steder i sumpede områder – Ekkerøy, Ássebákti m.v. En Fjeldvåge bragte en ubestemt studsmus til sin rede i Alta-dalen 29/5.
4. **Rød Ræv** *Vulpes vulpes*. 26/5 1 Ekkerøy.
5. **Elg** *Alces alces*. Ingen set men de findes: 21 & 22/5 fæces i mængde Stabbursdalen Nationalpark, 22/5 fæces ved frokoststop efter Ifjord, 27/5 fæces Ássebákti (12 km V for Karasjok).
6. **Rensdyr** *Rangifer tarandus*. 22/5 1 Børselvjellet, 6 Ifjord, 100+ Gorrojojskaidde, 25 Varangerbotn-Vadsø, 23-27/5 set her og der på Varanger og frem til Karasjok, 29/5 4 hunner - hvor to med hver en kalv og en med tvillingekalve – Alta-dalen.
7. **Rådyr** *Capreolus capreolus*. 27/5 spor set Ássebákti (12 km V for Karasjok).

SOMMERFUGLE

1. **Nældens Takvinge**. 28/5 1 Valdakmyra, 29/5 2 Alta.

Slut!